

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Никифор Христов Стефанов, директор на Център за подготовка на докторанти във Висше училище по сигурност и икономика - Пловдив, на дисертационния труд на Дафинка Сидова на тема „Трансграничното сътрудничество като инструмент на Европейския съюз за повишаване на сигурността в средиземноморския регион в началото на ххI век “ представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Значимостта на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение произтича от необходимостта за издигане ролята на Трансграничното сътрудничество (ТГС) като инструмент на Европейския съюз (ЕС) за повишаване на сигурността и осигуряване на устойчиво и хармонично развитие в държавите от Средиземноморския регион в началото на ххI век и формулирането на препоръки относно развитието на ТГС между ЕС и държавите от Северна Африка и Близкия изток в периода до 2020 г.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

За цел на изследването, докторантът Дафинка Сидова е приела да създаде по-добри и по-адекватни условия за измерване и оценка на ефективността на ТГС по отношение на аспектите на „широката сигурност“ и да формулира препоръки относно развитието на ТГС между ЕС и държавите от Северна Африка и Близкия изток, в рамките на един правдоподобен сценарий до 2020 г.

За постигането на приетата цел, докторантът Сидова, в процеса на изследването решава следните задачи:

- преглед на европейските политики за сигурност и сътрудничество и проследяване на възникването и развитието на ТГС в контекста на Европейска политика на съседство (ЕПС), както и изясняване на същността на измерването и оценяването на ефективността на ТГС и връзката между нея и аспектите на „широката сигурност“;
- изследване на актуалното състояние на средиземноморското ТГС, чрез проучване на неговите външната и вътрешната среда; обясняване на логическата връзка между външните фактори, елементите на вътрешната среда и резултатите от трансграничните проекти; разработване на методиката за изследване на ТГС и неговата ефективност;
- създаване на модел за измерване и оценка на ефективността на ТГС, и верифициране му чрез интегрирането му в създадената възможна среда, определяне на перспективи за развитие в средносрочен план и предлагане на препоръки за усъвършенстване на ТГС и ефективността му.

Целта и задачите на изследването са обосновани в основното съдържание на разработката.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

В дисертационния труд „Трансграничното сътрудничество като инструмент на Европейския съюз за повишаване на сигурността в средиземноморския регион в началото на ххI век “, докторантът Сидова успешно прилага методика на изследване, която поставя стабилна основа за задълбочено анализиране на ТГС, като инструмент на ЕС за повишаване на сигурността. Включените в методиката на изследване качествени и количествени подходи (исторически, системен, процесен, моделен и сценариен), методи (наблюдение, теоретичен анализ, индукция, дедукция, несинхронизирана виртуална мозъчна атака, научна и художествена абстракция, метод на експертните оценки, PESTEC-анализ, SWOT-анализ, сравнителен анализ, моделиране, верифициране, анализ на риска, Делфи-анализ в реално време, обработване на емпирични данни) и инструменти (статистически (двуфакторен анализ без репликация, коефициент алфа на Кронбах, междукласова корелация, гаранционна

вероятност, равнище на значимост, Z-тест, коефициент на рангова корелация на Спирман, коефициент на конкордация на Кендал), стратегически (стратегическа карта, балансирана система от показатели за ефективност) и софтуерни (MS Excel, IBM SPSS Statistics®), са позволили на докторанта Сидова да реши избраните изследователски задачи и постигне целта на изследователския труд.

Избраната методология и методика на изследване съответстват на поставената цел и задачи на дисертационния труд .

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

4.1. Научно-приложни приноси

- Определено е равнището на груповата организационна сигурност на Средиземноморското ТГС, както и специфичността му като вид.
- Предложена е структура на SWOT-анализ на вътрешната среда на средиземноморското ТГС, който включва дванадесет характеристики на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред ТГС и неговата ефективност и позволява да се анализират елементите от петте групи на вътрешната среда.
- Разработена е методика и се приложен методически инструментариум (изследователски и статистически), които изцяло или частично биха били подходящи за изследване на ефективността на трансгранични сътрудничества, реализирани в други региони в рамките на ЕПС, както и осъществявани в обхвата на Европейската политика за сближаване.

4.2. Приложни приноси

- Моделиран и е верифициран подобрен модел на измерване и оценка на ефективността на средиземноморското ТГС по отношение на аспектите на „широката сигурност“.
- Разработени са два стратегически инструмента за усъвършенстване на стратегическото управление на средиземноморското ТГС – стратегическа карта и балансирана система от показатели за ефективност;
- Структуриран е TOWS-анализ, чрез който се формулират четири конкретни стратегии: настъпателна, предпазваща,

стратегия за развитие и защитна, приложението на които очертава бъдещите насоки и действия за развитие на средиземноморското ТГС и неговата ефективност по отношение на аспектите на „широката сигурност“.

Основните научни и научно-приложни резултати от дисертационния труд на докторантът Дафинка Сидова водят до увеличаване на знанията в предметната научна област и представляват оригинално авторово изследване в научното направление. Считаю, че дисертационния труд и получените приноси са резултат на задълбочено познаване, творческо изследване, адаптиране на съвременните теории и практически подходи, свързани с изследване на Трансграничното сътрудничество на Европейския съюз и пътищата за повишаване на сигурността и осигуряване на устойчиво и хармонично развитие в държавите от Средиземноморския регион.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Дисертационния труд е подкрепен с 5 публикации. Всички публикации са в направлението на научните изследвания на автора и са пряко свързани с темата на дисертационния труд, като потвърждават резултатите от научното изследване и осигуряват неговата обществена представителност. Нямам съвместни публикации с автора.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Нямам основание да твърдя, че са ми известни цитиране от други автори или отзиви в научния печат по публикациите на дисертанта.

7. Мнения, препоръки и бележки.

За да постигне целта на изследването докторантът Дафинка Сидова аналитично е систематизирала, обработила и анализирала 12бр. нормативни, стратегически и програмни документи, 64бр. научни издания: книги, монографии, статии, доклади, 31 бр. електронни страници на официални институции, организации и трансгранични проекти, което доказва нейната ерудираност, обща култура и интелигентност.

По своята структура и характеристика на съдържанието, дисертацията, разработена от Дафинка Сидова съответства на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република

България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България .

8. Заключение

Отчитайки значимостта на изследвания от Дафинка Сидова научен проблем в дисертационния труд „Трансграничното сътрудничество като инструмент на Европейския съюз за повишаване на сигурността в средиземноморския регион в началото на ххI век “, изследователския подход и оригиналността на разработката и постигнатите научни и научно-приложни резултати, считам, че дисертацията представлява документ, съдържащ резултати от самостоятелно научно изследване, отговарящо на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България .

Давам своята положителна оценка на разработената от Дафинка Сидова дисертация на тема „Трансграничното сътрудничество като инструмент на Европейския съюз за повишаване на сигурността в средиземноморския регион в началото на ххI век “.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за придобиване от докторанта Дафинка Сидова на образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност.

Проф. д-р Никифор Стефанов

11.06. 2018г.

гр. Пловдив